

Hem > ... > Familjfrågor Och Arv > Underhåll Till Familjemedlemmar > Italy

Underhåll till familjemedlemmar

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Vad omfattar begreppen "underhåll" och "underhållsskyldighet" i praktiken? Vem måste betala underhåll till vem?

I italiensk rätt varierar benämningen på och storleken på bidrag inom familjen, samtidigt som dessa omfattas av olika villkor beroende på förhållandet mellan underhållsskyldiga och underhållsberättigade. I allmänhet definieras underhåll som de skyldigheter som motiveras av den underhållsberättigades ekonomiska svårigheter.

A. Med *obbligazione alimentare* avses tillhandahållande av ett materiellt bidrag till förmån för en person som inte kan tillgodose sina behov på egen hand. Skyldighet att betala sådant underhåll åligger vissa personer som fastställts i lag och ligger inom ramen för den solidaritet som förutsätts råda inom en familj.

Underhåll regleras genom artikel 433 ff. i civillagen. För underhåll krävs att

1. det finns ett specifikt rättsligt förhållande mellan den underhållsskyldige och den underhållsberättigade,
2. den underhållsberättigade befinner sig i en behovsställning och inte kan sörja för sitt eget uppehälle.

Vad gäller punkt a räknas i tur och ordning följande personer som underhållsskyldiga:

1. Makar.
2. Barn, inbegripet adopterade barn, och i avsaknad av barn, släktingar i rakt nedstigande led.
3. Föräldrar, och i avsaknad av föräldrar, släktingar i direkt uppstigande led.
4. Svärsöner och svärdöttrar.
5. Svärfäder och svärmödrar.
6. syskon eller halvsyskon, där syskon går före halvsyskon.

Skyldigheten berör den närmaste släktingen, i den ordning som anges ovan.

Om flera personer är lika nära släktingar delas skyldigheten proportionellt i förhållande till deras inkomster.

Vad gäller punkt b står storleken på underhållet i proportion till behoven hos den som yrkar på underhåll och den underhållsskyldiges inkomster. Underhållsbeloppet får emellertid inte överskrida vad som krävs för den underhållsberättigades uppehälle, med beaktande av hans eller hennes samhällsställning.

B. Med *assegno di mantenimento* avses ett ekonomiskt bidrag från en make till den andre maken i händelse av hemskillnad. Syftet med bidraget är att mottagaren ska kunna behålla samma levnadsstandard som under äktenskapet. Bidraget är inte beroende av mottagarens behov och kan yrkas även om mottagaren förvärvsarbetar. Det kan också ersättas av en engångsutbetalning.

Eftersom det syftar till att garantera maken en levnadsnivå liknande den som förelåg före separationen är nivån på denna form av underhållsbidrag i allmänhet högre än *assegno alimentare*. Den make som anses ansvarig för separationen är dock inte berättigad till *assegno di mantenimento*.

Vid en skilsmässa kan domstolen bevilja *assegno divorzile* till den make som saknar tillräckliga medel för sin

försörjning eller rent objektivt inte är förmögen att uppbringa sådana medel, med beaktande av båda makarnas inkomster, skälet till beslutet och vardera makens personliga och ekonomiska bidrag till familjen och förvaltningen av dess tillgångar. Dessa faktorer bedöms på grundval av längden på äktenskapet. Rätten till *assegno divorzile* upphör när mottagaren gifter om sig eller bildar en ny familj. Genom dom nr 18287 av den 11 juli 2018, slog kassationsdomstolen (*Suprema Corte di Cassazione*) fast att *assegno divorzile* inte var av rent underhållsbaserad natur. Kassationsdomstolen grundade sin dom på att denna form av bidrag inte bara hade en stödfunktion, utan i lika hög grad en kompenserande/utjämnande funktion. För att detta bidrag ska beviljas måste därför ett sammansatt kriterium antas som, mot bakgrund av den jämförande bedömningen av respektive makes ekonomiska ställning/förmögenhetsförhållande, lägger särskild vikt vid det bidrag som lämnats av den tidigare make som vill att de gemensamma och personliga tillgångarna ska räknas samman, med hänsyn till längden på äktenskapet, potentiella framtida inkomster och åldern på mottagaren av bidraget.

Assegno di divorzio kan betalas av en make till den andra maken, och även av en partner i ett registrerat partnerskap till den andra partnern. I det sistnämnda fallet måste parterna ha ingått ett registrerat partnerskap (lag nr 76 från 2016) som reglerar samkönade personers familjebildning.

C. Också det ekonomiska bidrag som föräldrar är skyldiga att betala till sina underåriga barn när föräldrarna separerar, skiljer sig eller upphör att leva tillsammans definieras som *assegno di mantenimento* (artikel 337-ter i civillagen). Barn (avsett om de är födda inom eller utom äktenskapet) har rätt till ett underhållsbidrag från sina föräldrar. Bidraget ska stå i proportion till respektive förälders tillgångar och vara förenligt med deras ställning som yrkes- eller hemarbetande. Om två föräldrar separerar, skiljer sig eller upphör att leva tillsammans beslutar domstolen om utbetalning av underhållsbidrag. Bidragsbeloppet ska beräknas utifrån barnets behov, den levnadsnivå som barnet skulle ha åtnjutit om det hade fortsatt att bo tillsammans med båda sina föräldrar, vistelsetiden hos vardera föräldern, de båda föräldrarnas ekonomiska tillgångar och det ekonomiska värdet av de hushållsuppgifter och den omsorg som vardera föräldern tillhandahåller.

D. I artikel 1.65 i lag nr 76 av den 20 maj 2016 (förordning om registrerade partnerskap mellan personer av samma kön och samboförhållanden) föreskrivs att om två partner upphör att leva tillsammans ska domstolen slå fast att en av parterna har rätt till underhållsbidrag från den andra partnern om den förstnämnda partnern befinner sig i ekonomiska svårigheter och inte kan försörja sig själv. I ett sådant fall beviljas underhåll för en period som står i proportion till den tid som parterna levde tillsammans, och i enlighet med artikel 438.2 i civillagen. Vid fastställandet av i vilken ordning personer ska betala underhåll enligt artikel 433 i civillagen ska skyldigheten för en partner i ett samboförhållande att betala underhåll gå före syskons underhållsskyldighet.

2 Upp till vilken ålder kan ett barn få underhållsbidrag? Skiljer sig underhållsreglerna åt i fråga om barn och vuxna?

Fram till sin myndighetsdag har barn rätt till underhållsbidrag från sina föräldrar (se föregående punkt). Om barnet fortfarande inte är ekonomiskt självförsörjande när det blir myndigt kan domstolen ålägga den ena föräldern eller båda föräldrarna att regelbundet betala underhållsbidrag, vanligtvis direkt till barnet. Om barnet, när det väl har blivit självförsörjande och myndigt, åter hamnar i ekonomiska svårigheter är föräldrarna inte på nytt skyldiga att betala underhållsbidrag utan endast *assegno alimentare* (se avsnitt A i punkt 1 ovan). Om det myndiga barnet har en allvarlig funktionsnedsättning tillämpas det system som gäller för underåriga barn.

3 Ska jag vända mig till en behörig myndighet eller domstol för att få underhåll? Hur går det till i stora drag?

För att erhålla underhåll måste den person som ansöker om underhåll lämna in en ansökan till domstolen på sin bostadsort och till denna bifoga alla handlingar som kan styrka att han eller hon befinner sig i en behovsställning.

Efter att förfarandet inletts och fram till dess att den slutliga domen meddelas kan en begäran om tillfälligt underhållsbidrag göras till domstolen.

Det går att yrka på underhållsbidrag till barn eller make genom separata förfaranden eller inom ramen för ett förfarande efter att två partner har separerat, skilt sig eller inte längre lever tillsammans. Bidraget kan även fastställas av domstolen i samband med den första förhandlingen inom ramen för förfarandet.

Beviljande av underhållsbidrag till barn, en make eller en partner kan dessutom utgöra en del av ett avtal som ingåtts efter överläggningar i närvaro av advokater (artikel 6 i lagdekret nr 132/2014). I ett sådant avtal åtar sig parterna att samarbeta med varandra lojalt och med ärligt uppsåt för att i godo lösa sin tvist beträffande hemskillnaden och vårdnaden om barnen. Det avtal som ingås efter dessa överläggningar i advokaters närvaro ska inom tio dagar översändas till den allmänna åklagaren vid behörig domstol. Om åklagaren anser att avtalet tillvaratar barnets bästa ska han eller hon godkänna avtalet. Det godkända avtalet är likvärdigt med ett domstolsbeslut om hemskillnad eller äktenskapsskillnad.

Genom ett cirkulär av den 22 maj 2018 konstaterade justitieministeriet följande: Om avtalet ingås inför en tjänsteman vid folkbokföringsmyndigheten ska det folkbokföringskontoret utfärda det intyg som avses i artikel 39 i förordning (EG) nr 2201/2003. När det gäller avtal som ingåtts efter överläggningar i närvaro av advokater måste det däremot slås fast att det intyg som avses i artikel 39 ovan måste utfärdas av den allmänna åklagare som godkände avtalet eller som utfärdade godkännandet, eftersom en advokat inte kan betraktas som en "myndighet" i den mening som avses i förordning (EG) nr 2201/2003, och med hänsyn till att avtalet endast kan förklaras giltigt och få verkan, och därmed bli möjligt att erkänna och verkställa utomlands, genom ett slutligt beslut från den allmänna åklagaren. Om den allmänna åklagaren har vägrat att godkänna avtalet och hänskjutit uppgiften att godkänna avtalet till domstolens ordförande (i enlighet med artikel 6.2 i lagdekretet) ankommer det följaktligen på den domstol som ska döma i ärendet att utfärda det aktuella intyget.

4 Kan en ansökan göras för en släktings, en närståendes eller ett underårigt barns räkning?

Om personen i fråga inte har möjlighet att närvara i domstolen (om han eller hon är minderårig eller en omyndighetsförklarad vuxen) ska ansökan om underhåll inges av hans eller hennes rättsliga företrädare (föräldrar när det gäller barn, förmyndare när det gäller vuxna). Detta kan även vara en stödperson som utsetts i enlighet med artikel 404 ff. i civil lagen.

5 Om jag tänker ta ärendet till domstol, hur vet jag vilken domstol som är behörig?

I frågor som gäller underhållsskyldighet i medlemsstaterna ligger behörigheten enligt förordning (EG) nr 4/2009 hos

1. domstolen på den ort där svaranden har hemvist, eller
2. domstolen på den ort där den underhållsberättigade har hemvist, eller
3. den domstol som enligt nationell lag är behörig att pröva en talan om någons rättsliga status, om frågan om underhåll har samband med den talan, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap, eller
4. den domstol som enligt nationell lag är behörig att pröva en talan om föräldraansvar om frågan om underhåll har samband med denna talan, såvida inte behörigheten endast grundar sig på den ena partens medborgarskap.

6 Måste jag gå via en mellanhand för att inleda en domstolsprocess (t.ex. en advokat, ett särskilt organ eller en central eller lokal myndighet)? Om inte, hur går man tillväga?

Ansökan om underhållsbidrag ska lämnas in via en advokat, som företräder parten under förfarandet.

Bistånd från advokat är inte nödvändigt om fastställandet av underhållsbidraget ingår i makarnas överenskommelse vid hemskillnad i samförstånd. I det fallet läggs överenskommelsen fram inför domstolen, som efter kontroll godkänner denna (artikel 711 i civilprocesslagen).

7 Måste jag betala avgifter för att inleda en process? Om ja, hur mycket?

Om mina ekonomiska tillgångar är otillräckliga, kan jag då få rättshjälp för att täcka rättegångskostnaderna?

Den som väcker talan vid en tvistemålsdomstol måste betala en registreringsavgift (*contributo unificato di iscrizione a ruolo*). Storleken på avgiften varierar utifrån typen av ärende och ärendets värde.

De beslut som domstolen utfärdar är också föremål för en registreringsavgift.

Ingen av dessa avgifter behöver emellertid betalas i ärenden som rör underhållsbidrag för barn.

Parterna ska också betala kostnaderna för det rättsliga bistånd som erhållits från den advokat som parten företrätt av under förfarandet. Det går inte att göra en uppskattning av rättegångskostnaderna eftersom dessa kostnader beror på hur komplicerad tvisten är.

En person som saknar tillräckliga tillgångar kan begära att en advokat utses för att kostnadsfritt biträda personen, för vilket staten bär kostnaderna (rättshjälp).

För att en sökande ska ha rätt till rättshjälp får han eller hon för närvarande ha en årlig beskattningsbar inkomst, enligt den senaste deklARATIONEN, på högst 11 493,82 euro (ministerdekret av den 16 januari 2018, offentliggjort i Italiens officiella kungörelseorgan (*Gazzetta Ufficiale*) nr 49 av den 28 februari 2018). Denna gräns uppdateras regelbundet. Om den berörda personen bor tillsammans med sin make, partner eller andra familjemedlemmar beräknas inkomsten genom att samtliga familjemedlemmars inkomster under perioden räknas samman, inbegripet sökandens inkomster.

Om den berörda personen bor tillsammans med sin make eller andra familjemedlemmar beräknas inkomsten genom att samtliga familjemedlemmars inkomster under perioden räknas samman, inbegripet sökandens inkomster. I så fall höjs den inkomstgräns under vilken rättshjälp beviljas med 1 032,91 euro per familjemedlem i hushållet.

Ansökan om rättshjälp ska lämnas in till advokatsamfundet (*Consiglio dell'Ordine degli Avvocati*) på den ort där den domstol som är behörig i ärendet har sitt säte.

Ansökan måste innehålla uppgifter om de faktiska och rättsliga motiv som ligger till grund för kravet samt tillhörande skriftlig bevisning, eftersom advokatsamfundet endast kan bevilja rättshjälp om de krav som görs gällande under förfarandet inte är uppenbart ogrundade.

Om advokatsamfundet godkänner ansökan kan den berörda personen utse en försvarare genom att välja en advokat från förteckningen över advokater som är behöriga att tillhandahålla rättshjälp.

Vissa advokatsamfund utser själva vilken advokat som ska tilldelas ärendet.

En ansökan om rättshjälp kan inges när som helst under förfarandet och oberoende av domstolsnivå, och godkännandet är giltigt för alla efterföljande domstolsnivåer.

Ovannämnda inkomstgräns får inte överskridas någon gång under förfarandet.

Om ansökan om rättshjälp avslås kan den berörda personen lämna in en ny sådan ansökan till den domstol som är behörig i ärendet.

8 Vilken typ av underhåll kan domstolen bevilja? Om underhållsbidrag beviljas, hur fastställs det? Kan domstolens beslut ändras för att ta hänsyn till ändrade levnadskostnader eller familjeförhållanden? Hur görs det i så fall (t.ex. genom automatisk indexering)?

Det domstolsbeslut i vilket underhållsskyldigheten och underhållsbeloppet fastställs, och utbetalningen föreskrivs, utgör ett verkställighetsbeslut.

Enligt det domstolsbeslut genom vilken rätten till underhåll tillkännages ska den underhållsskyldige uppfylla vad som krävs för att den underhållsberättigade ska kunna tillfredsställa sina grundläggande levnadsbehov (kostnader för livsmedel, bostad och kläder samt för varor och tjänster avsedda att upprätthålla en dräglig levnadsstandard). I samband med fastställandet av underhållsbeloppet ska domstolen även ta hänsyn till den underhållsskyldiges inkomstförhållanden.

I ett domstolsbeslut om storleken på det belopp som ska betalas i underhåll till en make efter hemskillnad ska hänsyn även tas till levnadsstandarden under äktenskapet.

I ett domstolsbeslut om storleken på underhållsbidrag som ska betalas till underåriga barn, eller till myndiga barn som ännu inte är ekonomiskt självständiga, ska hänsyn tas till utbildnings- och undervisningsbehov.

Bidragsbeloppet ska anpassas automatiskt utifrån ISTAT:s index, eller eventuellt utifrån andra parametrar som parterna kommit överens om eller som föreskrivs i domen.

Bidragsbeloppet kan senare ändras på begäran av den berörda personen eller den underhållsskyldige. En sådan begäran ska lämnas in till behörig domstol, som i regel är samma domstol som utfärdade det ursprungliga beslutet.

9 Hur och till vem betalas underhållet ut?

Domstolen fastställer formerna och villkoren för utbetalningen av underhållet.

Vid hemskillnad kan domstolen förordna att en tredje man som det åligger att betala den underhållsskyldige penningbelopp (till exempel dennes arbetsgivare) ska betala en del av beloppen direkt till den separerade maken, även regelbundet.

Underhållsbidraget ska betalas till den underhållsberättigade.

Underhållsbidrag till ett underårigt barn betalas i regel till den make som har vårdnaden om barnet.

Bidrag som domstolen fastställt till förmån för ett barn som blivit myndigt, men som inte är ekonomiskt självständigt, betalas direkt till den bidragsberättigade, om inte domstolen beslutar något annat.

10 Om den underhållsskyldige inte betalar frivilligt, vilka åtgärder kan vidtas för att tvinga honom eller henne att betala?

Om den underhållsskyldige inte betalar underhållsbidraget frivilligt står de vanliga metoderna för verkställighet av penningrelaterade skyldigheter till mottagarens förfogande (utsökning).

Det är även möjligt att tillämpa artikel 614-bis i civilprocesslagen, som innehåller incitament för att frivilligt fullgöra en skyldighet att vidta en viss åtgärd. Med hjälp av en dom kan domstolen på en parts begäran (och under förutsättning att åtgärden inte är orättvis) fastställa en summa som den underhållsskyldige därefter ska betala varje gång han eller hon inte fullgör sin underhållsskyldighet, eller vid varje försening med att verkställa domen. Domen utgör en exekutionstitel för betalningen av de summor som ska betalas för varje överträdelse eller underlåtenhet att följa domen.

11 Vilka eventuella begränsningar i fråga om verkställighet finns, särskilt regler till skydd för den underhållsskyldige och preskriptionsfrister?

Rätten till underhåll omfattas i sig själv inte av någon preskriptionsfrist. Däremot omfattas enskilda betalningar som förfallit och inte betalats ut av en femårig preskriptionsfrist (artikel 2948.2 i civillagen). För övrigt finns det ingen preskription mellan makar och mellan personer som utövar föräldraansvar över de personer som mottar underhåll.

12 Finns det något organ eller någon myndighet som kan hjälpa mig att driva in underhållet?

Se nästa punkt.

13 Kan organet eller myndigheten träda i den underhållsskyldiges ställe för att betala hela eller en del av underhållet?

En statlig fond har nyligen inrättats för att betala underhåll till makar som befinner sig i ekonomiska svårigheter och som har svårt att försörja sig och till barn som bor tillsammans med dem, och även till vuxna barn med svåra funktionsnedsättningar, när den andra underhållsskyldige maken inte fullgör sin underhållsskyldighet.

För att få detta underhåll (från justitieministeriet (*Ministero della Giustizia*)) måste den berörda parten inge en ansökan till domstolen på den ort där de bor.

Justitieministeriets betalningar sker i form av förskottsbetalningar. Justitieministeriet driver sedan in pengarna från den make som underlåtit att betala.

14 Vad händer om jag bor i en medlemsstat och den underhållsskyldige bor i ett annat EU-land?

14.1 Kan man få hjälp av en myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Den som är berättigad till underhåll från en underhållsskyldig person som bor i en annan medlemsstat kan vända sig till den italienska centralmyndigheten och via denna, i den medlemsstat där den underhållsskyldige har sin hemvist, lägga fram en begäran om erkännande, verkställbarhets- och verkställighetsförklaring avseende den dom där den underhållsberättigades rätt till underhållsbidrag erkänns, i enlighet med det samarbetsystem som fastställs i kapitel VII i förordning (EG) nr 4/2009.

Justitieministeriets avdelning för ungdomsrätt och lokalsamhället (*Ministero della Giustizia - Dipartimento per la Giustizia Minorile e di Comunità*) är den centralmyndighet som i enlighet med artikel 49 i förordning (EG) nr 4/2009 utsetts för att driva in underhållskrav vid gränsöverskridande tvister inom det europeiska rättsliga området.

14.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen?

Den italienska centralmyndigheten har följande kontaktuppgifter:

Ministero della Giustizia, Dipartimento per la Giustizia Minorile e di Comunità

Via Damiano Chiesa 24

00136 ROM

Tfn (+39) 06 68188 326-331-535

Fax (+39) 06 06.68808 323

E-post: acitalia0409.dgmc@giustizia.it

15 Vad händer om jag bor utomlands och underhållsmottagaren bor i medlemsstaten?

15.1 Kan man vända sig direkt till en sådan myndighet eller organisation i medlemsstaten?

Om en underhållsberättigad person som bor i en annan medlemsstat vill få den dom där dennes rätt till

underhållsbidrag erkänns verkställd i Italien kan han eller hon vända sig till centralmyndigheten i den medlemsstat där han eller hon bor och via denna inge en sådan ansökan som avses i artikel 56 i förordning (EG) nr 4/2009, med hjälp av det samarbetsystem som fastställs i kapitel VII i samma förordning.

En underhållsberättigad person som bor i en annan medlemsstat kan inte inge en ansökan direkt till Italiens centralmyndighet.

15.2 Hur kontaktar man den myndigheten eller organisationen och vilken form av hjälp kan bli aktuell?

Se föregående punkt.

16 Är medlemsstaten bunden av Haagprotokollet från 2007?

Ja.

17 Om medlemsstaten inte är bundet av Haagprotokollet från 2007, vilken lag är då tillämplig på underhållskrav enligt internationella regler på privaträttens område? Vilka motsvarande internationella privaträttsliga regler gäller?

18 Vilka regler gäller i fråga om möjlighet till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister inom EU (enligt kapitel V i underhållsförordningen)?

I fråga om möjligheten till rättslig prövning i gränsöverskridande tvister är den ordning som anges i kapitel V i förordning (EG) nr 4/2009 direkt tillämplig.

Vid tvister om erkännande eller erkännande och verkställbarhetsförklaring avseende domar och om verkställande av en dom som utfärdats i medlemsstaten eller som redan erkänts, beviljas sökanden således, om han eller hon är yngre än 21 år, automatiskt rättshjälp, utan beaktande av inkomstkriterier och av huruvida ansökan är välgrundad, i enlighet med vad som anges i de allmänna reglerna om tillgång till rättshjälp i Italien.

Vad gäller ansökningar avseende underhållsbidrag till barn som är 21 år eller äldre, och som inte härrör från en föräldra-barnrelation (det vill säga ansökningar som läggs fram av maken eller andra personer på grundval av ett släkt- eller svågterskapsförhållande), beviljas rättshjälp utifrån vanliga inkomstkriterier och förutsatt att ansökan är välgrundad, i enlighet med italiensk lagstiftning (se punkt 7).

I enlighet med det samarbetsystem som beskrivs i kapitel VII i förordning (EG) nr 4/2009 översänder den italienska centralmyndigheten ansökan om rättshjälp till det behöriga advokatsamfundet.

19 Vilka åtgärder har medlemsstaten vidtagit, för att se till att de uppgifter som beskrivs i artikel 51 i underhållsförordningen kan utföras?

Vad gäller behandling av en begäran om samarbete som översänts i enlighet med kapitel VII har den italienska centralmyndigheten antagit följande metod:

- Den uppmanar till uppgörelser i godo, genom att till den underhållsskyldige översända en uppmaning om att frivilligt fullgöra den skyldighet som åligger honom eller henne.
- Den uppmanar den underhållsskyldige att ta kontakt med centralmyndigheten i syfte att komma överens om villkor för en uppgörelse i tvisten.
- Den lokaliserar den underhållsskyldige genom tillgång till databasen för de italienska kommunernas nationella register (*Indice nazionale dei comuni italiani*) och kriminalvårdsförvaltningens (*Amministrazione penitenziaria*) databas, eller genom att vända sig till det lokala folkbokföringskontoret.
- Den samlar in upplysningar om den underhållsskyldiges inkomster och tillgångar genom att vända sig till

ekobrottspolis (*polizia tributaria*).

- I samarbete med de rättsliga myndigheterna underlättar den insamlingen av skriftlig bevisning inom ramen för den åtgärd som anges i artikel 51.2 g i förordningen.
- Den underlättar beviljandet av rättshjälp, i enlighet med vad som anges i punkterna 7 och 18 ovan.

Den här webbsidan hör till portalen [Ditt Europa](#).

Du får gärna [lämna synpunkter](#) på innehållet

■ Senaste uppdatering: 31/07/2025

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.